

СВОБОДНА БЪЛГАРИЯ

ВѢСТНИКЪ НЕЗАВИСИМЪ ОТЪ ПАРТИИ.

„СВОБОДНА БЪЛГАРИЯ“

издѣзва за сега единъ въ седмицата въ Сѣбота, но щомъ са едобие съ 500 подписчика, ще са удвои величината ѝ.

Цѣната за въ България:

За 12 мѣсяци 4 рубли или 16 лева
За 6 „ 2 „ или 8 „
За 3 „ 1 „ или 4 „

За въ странство са прибавя на годината 4 лева, половина год. 2 лева, тритѣ мѣсяца 1 левъ.

За вѣнски публикации

са плаща на единъ редъ за първитѣ три пкти 30 стотин., а за вѣсѣи послѣдующи 20 стотин.

Писма и препорѣчки са испращатъ до администрацията на „Свободна България“ въ дома на редактора.

Неплатени писма са неприемливъ.

Единъ брой 40 стотинки.

СЪДЪРЖАНИЕ:

Варна, 23 априлия. — По варнен. телеграмма въ „Независимостъ“. — Съвременитѣ народни дѣйци. — За горитѣ. — Дописки: изъ Кишиневъ, Х.-О.-Пазарджикъ. — Работниците на в. „Работникъ“. — Нихилитетството. — Разни.

ВАРНА, 23 Марта 1881.

„Христосъ въскрѣсе!“ Господскитѣ празници въ Христовата черква, особено у православнитѣ Христѣне, сѣ ознаменувани, за различіе отъ другитѣ празници, съ предпразднества и попразднества.

При настѣживанъето на Великденскитѣ празници, нашата по-сестрима „Независимостъ“ отъ 11 того Априлия направи предпразднество, пепълни чисто христѣнскій дългъ, като поздрави читателитѣ си съ празника на Христовото Въскрѣсенъе.

Трогнати отъ тържественното поздравленіе на столичния листъ — Христосъ въскрѣсе, ний съ братска и христѣнска любовъ идимъ днесъ да отговоримъ съ обикновенното — Въистинѣ Въскрѣсе!

А понеже нашиятъ листъ миналата сѣбота не излѣзе, ний съ ещцото, поздравленіе и благопожеланіе, по случай на празницитѣ, са обрашаме и къмъ сичкитѣ наши братѣя Българе, които сѣ и които не сѣ още въскрѣнали отъ мъртвешкія гробъ на черното робство. — Христосъ Въскрѣсе! тѣй ний съвършаваме попразднество, което тоже за сичкома ни може да бѣде утѣшително и поучително, какъ

то и самитѣ тѣзи празници, всрѣдъ тѣжкитѣ и сѣърбни дни, които преживяваме.

Ний казваме, че тѣжки и сѣърбни дни преживяваме, и напраздно не говоримъ; защото ако имаме да са радваме на днешната си свобода, на нашето народно въскрѣсанъе до негдѣ, ний имаме повече да сѣърбимъ за онѣзм наши братѣя, върху които още тежи неспособното иго на турското порабоженіе и които отъ денна-денъ загиватъ, безпощадно измѣчени, живи-горѣни, сѣчени или, — заточени далечъ отъ своето родно мѣсто, отъ сичко що имъ мило-драго на сърцето.... И само туй ли е — има още дѣто прекарваме осилни времена, то е че нема вече силната наша подпорка: изгубихме Великія онзи Царъ на Велика Русія, нашия Освободителъ и най-голѣмъ благодѣтель, у когото и поробенитѣ още наши братѣя въ Тракія и Македонія имахъ сичката си надѣжда за избавленіе.

Сѣърбни и тѣжки дни напестинѣ прекарваме ний Българетѣ въ Княжеството, защото, освѣнъ горнитѣ причини, ний не сме са познали още и не щемъ да са познайле единъ-други, защото не даваме мегданъ на по-благонадежнитѣ людіе, а са оставаме да ни водѣтъ нѣколко подричави честолюбци, които лицемѣрижтъ предъ народа, въ името на когото сичко предприематъ, а въ полза негова нищо не свършватъ или не толкозъ, колкото го ласкаятъ съ обѣщаніята си. И тѣзи хора, у които преобладава повече чувството на

егоистическо самосѣхраненіе — какъ за помного време, ако не вѣчно, да са задържатъ на властѣта, — днесъ иджтъ да лицемѣрижтъ предъ насъ, и по случай на великденскитѣ празници, като са преструватъ на светци, бързатъ първи да поздравятъ читателитѣ си съ Христосъ Въскрѣсе! А то е сичкото да при-спиватъ благочестивія и просто-душния народъ, за да имъ вѣрва лѣжитѣ и да не вниква въ работитѣ на днешнитѣ си водачи, работи които не са посрѣщатъ съ думитѣ имъ.

Защото, както са забѣлѣзали и читателитѣ на софійскія 4-листѣнъ вѣстникъ, тамъ дѣто са обрашатъ къмъ тѣхъ съ най-искренни ужъ привѣтствія и всевъзможни благопожеланія, редакторитѣ на реченния вѣстникъ, яко вѣрни поборници на днешното наше министерство, забравятъ са — и отъ височпната на евангелската добродѣтель, отъ която по видимоу са въодушевяватъ съ предпразднеството, тѣ падатъ много низко, съ обикновенитѣ си клевети, туй — което ще видѣжтъ съ насъ читателитѣ по-долу. А за да свършпмъ, ний ще имъ припомнимъ тукъ една истина, истина испитана отъ времето и отъ народитѣ мъртви и живи: че ника-кая властъ не може да бѣде твърда, когато е неправедна; тя бива и маловременна, когато е грабнжта съ насилство. Сѣщото е почти и за цѣло едно царство — че когато са начене отъ неправда, неговото начатіе бива по-

ползновенно, гламаво; а когато са държи съ насилъ, то е вече на свършене. Съ други думи — естествено-неправедното не са исправя и-насилственото никога не бива здраво, че нека са не оставятъ отъ избраната си тактика днешнитъ наши либерали, които си въображаватъ вѣчно свое царуване на властѣта.

Но не е далечъ, мислимъ, частъ, въ който народътъ, добрийтъ нашъ народъ ще узнае сичкитъ тѣхни дѣла спрямо него и въ отговоръ на тѣхніа си паксаръ въ в. „Независимостъ“ отъ 11 априлія 1881 година, ще имъ чете твърдѣ извисоко Евангеліе-то отъ Маттея гл. VII, ст. 21—23: „Не всякой, който ми казва: „Господи, Господи, ще влѣзе въ царство небесно; но който пра-ви волята на Отца моего... Въ онзи день мнозина ще ми рекътъ: Господи, Господи! не въ твоє ли име пророкувахме, и не въ твоє ли име бѣсове изгонихме, и не въ твоє ли име много чудеса сторихме? И тогазъ ще имъ обави: Азъ, никога не съмъ ви зналъ; махнете са отъ мене вѣи, които работите беззаконіе.“

Въ сжщія този брой (58) на „Независимостъ“ отъ 11 Априлія, по поводъ на една телеграмма отъ Варна съ сжщото почти съдържаніе и отъ една дата (7 Апр.) срѣщаме едно безразсѣдно разсѣждение, че означенната телеграмма била споредъ „Независимостъ“ 1) явенъ и ясенъ отговоръ на всичкитъ гнусави и калпави маневри на противникитъ, съ които тѣ се мѣчили да комирометиратъ народната партия (sic) предъ народа и да свалятъ днешното министерство! 2) не въ Варна ли се подкачи най-напредъ онова гоненіе противъ несжществуващитъ у насъ нихилисти? и прч. и прч. слова написани отъ перо, топенъ въ черно клеветническо чернило.

Относително I-вото камъче, ний имаме да имъ го хвърлимъ назадъ таквъ, каквото си е кално, нечисто; защото въ Варна нито е ставадоагитация, нито са предполагало да са агитира отъ страна на по-положителнитъ граждани, които въ телеграммата минаватъ за чорбаджии т. е. не голаци-либерали. А за доказателство на това служи самийтъ избирателенъ листъ, който ний обна-

родвахме въ послѣднія брой на вѣстника си, т. е. че отъ 32-ма души гласни 15 сж Българи, 8 Гърци, 7 Турци и 2-ма Арменци!

Като изключимъ Гърцитъ, Турцитъ и Арменцитъ, които не зематъ участіе въ нашитъ партизански расправи, освенъ да повредятъ на народното дѣло (санкизмъ, ако има да речемъ отъ Гърцитъ нѣкои или и сичкитъ да сж расположены къмъ тѣи нареченитъ наши либерали, то отъ ревностъ и желаніе ли сж за доброто на общото отечество или повечѣ за негово зло — явно е, че злото му съ либерализма мислятъ нежели доброто), като извадимъ и трима отъ Българитъ, които задружно сж агитирали между Гърци и Турци по-напредъ, че сетнѣ и между новонахленитъ, думата ми е за извѣстнитъ патриоти Ив. Кавалджіевъ отъ Габрово и П. Минайковъ изъ Битолско (въ Македонія), и неизвѣстніа още Тулчанецъ, сега назначенъ за опѣнителъ въ Ломската митница — Петъръ Яневъ, то оставатъ само петтима Българи, които нито сладятъ, нито блажатъ и, слѣдователно не може са каза че принадлежатъ на тая или оная партия.

А за 2-рото, че „въ Варна са подкачило най-напредъ гоненіе противъ несжществуващитъ у насъ нихилисти“ — ние не виждаме за нужно да кажемъ нѣщо противъ това умишлено тѣхно наведеніе, когато въ тукашното заевленіе отъ 15 Марта противъ редактора на в. „Работникъ“ и негова дописникъ, твърдѣ ясно и просто е казано: че са иска „наказаніе на единъ изрода нихилистъ-дописникъ и на редактора на в. „Работникъ“, който въспріема да обнародва подобни мръсотіа (като въ 14 брой на „Работникъ“) за срамъ на цѣль българскій народъ.“ *) И този изрода-нихилистъ е сжщия на когото името по-сетнѣ оказа въ статъята сг. Юркевичъ изъ Свищовъ. Туй име е Иванъ Мавровъ, когото и ний знаемъ и познаваме още изъ Бессарабія както и неговата исторія въ Одесса, отдѣто е избѣгълъ вслѣдствие една пресѣда противъ него. Ето той сжщия, който бѣше учителъ въ тукашната реалка че са отчисли отъ тая сждлжностъ по министерско предписаніе, до дирекціята отъ 25 Марта, тѣи както се по сжщия резонъ билъ отчисленъ (което ний по-късно ознахмемъ) и Божилъ Райновъ съ указъ № 229 отъ 31 Марта, който ясно гласи: „отчислява са отъ длжността на учителъ отъ II-й классъ при варн. реална гимназіа, Б. Райновъ, отъ 20-й Мартъ за неточно изпълненіе на възложената му длжностъ.“

И при тѣзи данни почтенната редакция смѣе още да напада на Вар-

ненци, че били хвърляли пятно върху народа и неговитъ признати (?) водители, когато тѣ сами сж негово пятно и гледатъ да са очистятъ съ подписанитъ 75 души отъ Варна въ заевленіето, като че сж сторили Богъ знай каквъ голѣмъ грѣхъ съ него!! ... Но тебѣкель не е казано: „чабукъ ххрѣжъ въ саабж шаширѣр!“ Туй сме си ний и тѣи ще си идемъ до край, какви то сме си биле и открай. —

Съвременитъ наши народни дѣйци.

I.

Честитъ е онзи народъ, който има достойни ръководители, които познаватъ времето, въ което живѣятъ и вървятъ съ него. Честитъ, повтарямы, онзи народъ, който има такива свои мѣжѣ патриоти, които живѣятъ, мислятъ и дѣйствуватъ за благо на своя народъ и за великата му беднина. Ний по-напредъ имахме случай да кажемъ нѣщо за многострадательніа нашъ народъ какъ е билъ расирѣснатъ. Онѣи отъ българитъ, които сж имали щастіето да са преселятъ въ Русія сравнително съ онѣи по другитъ държави, макаръ и да сж биле несравнено по-малко, но благодареніе на отличнитъ помежду имъ патриоти, съ тѣхнитъ възвишени чувства и просвящені дѣйствія, подкрѣпяха расиленитъ българі, дадоха имъ прекрасно управление, и ги направиха полезни не само за тѣхъ си, но премного и за своето заботливо, отеческо просвящено правителство. Тѣзи заслужена българска интеллигенція състои отъ слѣднитъ лица:

В. Априловъ, изъ Габрово, който е свършилъ Одески лицей, занимавалъ са съ търговія, като е работилъ въ сичкій си животъ, за развитіето и образуваніето на своитъ съотечественници. Априловъ, като е владѣлъ добръ рускій писалъ е премного и съ своитъ писанія е знакомилъ руситъ съ Българитъ. Въ свое време той е занималъ високо положеніе и са е ползувалъ отъ Одесското купечество, ученото общество и висшето правителство съ уваженіе и почетъ. Слѣдъ смъртъта си Априловъ оставилъ сичкіа си имотъ отъ 60 х. руб. въ завшчаніе на училищата въ Габрово, и отъ негова капиталъ сж мисзина свършили университетъ въ Россія. Отъ капитала на Априлова са напечатана и превода на исторіята на Иречекъ, благодаря на стараніето на Н. Хр. Палаузова и сина му Владимира сега професоръ при новоросійскій университетъ.

Ив. Н. Денголу, отъ Софія България въ Москва, който съ своето гостипріемство е познатъ на сичкитъ

*) Виж. брой 9 отъ „Своб. България.“

иъзи Българи, които сѫ имали слу-
дай да бѣдѣтъ въ Москва, особен-
но нашитѣ Българи студенти отъ
Москов. университетъ. Съ издивеніе-
то на Денголу мнозина отъ тѣхъ сѫ
свършили университетъ въ Москва,
първъ отъ тѣхъ бѣ: 1) Михайловскій,
който во време на учителствованіе-
то си въ Елена и Търново не малко
полза е пренесълъ, ако въ послѣднѣ
време и да са е увлѣкалъ отъ фек-
тивното висшегласіе на депутатитѣ
въ нашето народно събрание и про-
тивъ своитѣ консерваторски убѣжде-
нія; 2) Савва Филаретовъ, твърдѣ
даровитѣ Българинъ, добъръ патриотъ.
Първи който тури добъръ редъ на
Софійскитѣ училища. Послѣ при Рус-
ското посолство въ Цариградъ при-
днитѣ на графа Игнатіева е много
писалъ съ което е възбудилъ въ Рус-
скитѣ тѣхната велика симпатія къмъ
насъ българи. Подобни, като и док-
теръ Каракановскі сѫ имали силно
вліяніе за да е можилъ графъ Иг-
натіевъ да бѣде така полезенъ на на-
шето народно дѣло. Ив. Н. Денголу
слѣдъ смъртта си оставя въ завѣ-
щаніе 30 х. р. отъ процента на ко-
ито да са въспитаватъ постоянно бъл-
гари въ Московскія университетъ.
3) Въспитаникъ на Денголу е и г-нъ
Стояновъ, екск-министръ Българскій
сега генералъ прокуроръ при вър-
ховніа съдъ въ София.

Н. М. Тошковъ и Ст. Д. Тош-
ковичъ въ Одесса, като търговци
и доста богати винаги съ своя па-
триотизмъ сѫ въздушевлявали сѣкій
българинъ, който отъ България е о-
тивалъ тамъ по работа. Тѣ премного
сѫ спомогали съ пари на учащата
са нѣша младежъ. Тѣхнитѣ къщи ви-
наги сѫ биле отворени на българска-
та младежъ, която са е хвалила съ
тѣхното гостопрїимство, равнодушіе
и готовност да имъ спомогатъ. Бъл-
гарската младежъ винаги са е съби-
рала по-празниците въ богатитѣ
къщи на упоменатитѣ наши патриоти,
дѣто и са знакомили съ висшето рус-
ско общество и рускитѣ патриоти.
Българскитѣ юноши тамъ сѫ са въспи-
тавали и образували въ единство
да обичатъ своя народъ и да жерт-
вуватъ себѣ си за неговото благо.

С. Н. Палаузовъ, синъ на Одес-
скій търговецъ Палаузова е свършилъ
по историко-филологическія факул-
тетъ въ Петербургскія университетъ.
Той е единъ отъ добритѣ слависти,
и първитѣ славянски историци Спи-
ридонъ Палаузовъ е владѣлъ, освѣтъ
класическитѣ язици, почти по-глав-
нитѣ нови Европейски езици. Не-
говитѣ съчиненія „Вѣкъ Българ. царя
Симеона“, „Ивана Хуса“, „Яня Ху-
нияди“ сѫ написани тѣй добръ и съ
такъвъ даръ слова, и тѣй краснорѣ-
чиво, щото тѣ въ онова време про-
изведоха на славянскій мѣръ забелѣ-
жително благоприятно съчувствіе къмъ
българитѣ. Ст. Н. Палаузовъ като съ-

трудникъ на една отъ най-популяр-
нитѣ Русски газети „Сѣверна пчела“,
е много писалъ за българитѣ въ вре-
мето на Кримската война и послѣ,
когато румѣнитѣ притѣсниха Бесара-
бскитѣ българи. Ст. Н. П. въ вре-
мето на Кримската война зель бѣше
участіе, и са намѣрваше при глав-
нокомандира Горчакова. Той са е пол-
зувалъ съ голѣма почетъ и уваженіе
отъ висшія Петербургскі кругъ. По-
учебната частъ и за голѣмитѣ си за-
слуги той бѣше произвѣденъ въ дѣй-
ствителенъ статски сѣвѣтникъ. С. Н.
П. умрѣ въ бѣдностъ, като остави не-
състоятелни нѣколко малолѣтни дѣца.

Н. Хр. и К. Н. Палаузови въ
Одесса, като членове на Од. Българ.
Настоятелство наедно съ другитѣ чле-
нове Тошкова и Тошковича сѫ мно-
го съдѣйствували за духовното сбли-
женіе на България съ Русія. Двамата
Палаузовци, които сѫ свършили О-
десскій лицей, много сѫ писали въ
въ разни периодически списанія и
газети за българитѣ. Тѣхнитѣ статии
винаги сѫ намѣрвали голѣмо съчув-
ствіе у руската публика и просвѣ-
щеното Русско правителство. Н. Па-
лаузовъ са е въсползувалъ предъ рус-
скитѣ генералъ губернатора графъ
Страгонова и Когенбу съ особенно до-
вѣріе. Къмъ него висшата властъ сѫ
имали особенно довѣріе за неговата
честностъ и добросовѣстностъ. Нему
са възлагатъ важни порученія меж-
ду които и тѣзи да приѣмва българ-
скитѣ преселенци подиръ Кримска-
та война, пакъ подиръ войната на
тѣхното възвращаніе въ България;
особно порученіе му е било възло-
жено прѣвъ 1861 год.

Когато Романското правителство
притѣсняваше и тогава отъ покрай
Дунавската частъ числомъ около 45
села изведнѣжъ са дигнаха и почти
половината отъ тѣхъ са преселиха
въ Таврическата губернія. Н. Пала-
узовъ сега е цензоръ и членъ на О-
десската митница. Той е на чинъ
статски сѣвѣтникъ.

Одесското Българско настоятелство
е било винаги честно и най-добро-
сѣвѣстно изпълнявало волята, по ду-
ховното завѣщаніе на Априлова и
други. Това Одесско настоятелство
което състоеше отъ К. Н. Палаузов-
ци, Тошкова и Тошковича извърши
дълъгъ къмъ насъ българитѣ, по за-
ла честъ, слѣдъ тѣхъ едвамъ ще са
намѣрятъ, които да заемнатъ тѣхни-
тѣ мѣста. Очевидно е за сѣкиго, че
то ще са расподѣли. При сичко то-
ва обаче, намѣрватъ са хора които
упрекаватъ Одесското настоятелство
въ бездѣятелността му.

(Слѣдва).

За горитѣ.

I.

България е владѣтель на земя,
отъ него сега зависи да е благопо-
лученъ или злощастенъ, богатъ или
бѣденъ. Недрата на нашето отече-
ство безъ друго, сѫ пренѣлени отъ
богатство, или така да са рече, ма-
териалъ отъ богатство. Сичкитѣ туз-
денци, които приминуватъ презъ на-
шето отечество, сѫ очудени съ пло-
дородіето на нашата земя, съ руд-
ницитѣ, които отъ никого не са до-
минуватъ, а нашитѣ прѣсни и слад-
ки води отъ голѣмо изобиліе, пле-
няватъ сѣкиго. Най-голѣмото богат-
ство на страната ни сѫ горитѣ, ко-
то даватъ този материалъ, безъ който
никакво сѣщество неможало би да
живѣе. Има народи, които обожаватъ
рѣкитѣ и разни животни и имъ при-
насятъ жертви. Прадѣдитѣ на нашия
народъ, първи пакъ когато сѫ пре-
минали Дунава и стѣпали въ родна-
та ни сега земя България и за да са
задржатъ, обаяни сѫ биле на го-
ритѣ и планинитѣ. Горитѣ на наши-
тѣ храбри лѣди сѫ дали убѣжище,
защита да са опратъ срѣщу напрія-
теля въ онова време — Византия. Го-
ритѣ сѫ наши сѣюзникъ. Крумъ за
да одържи побѣта надъ гордія Нико-
форъ е обаянъ на горитѣ. За да
останемъ въ продълженіе на 500 г.
Българи и да си увардимъ языка и
славянската писменностъ, пакъ бла-
годареніе на горитѣ. Горитѣ сѫ пакъ
причината на нашата земя, да на-
граждава орача съ плодородіето и
на прѣснитѣ сладки и най-студени
води. Древнитѣ Българи, това са види-
отъ пѣсни и приказки, повѣсти —
сичкитѣ които са наченватъ и до-
върпватъ съ горитѣ, отъ които и са
види че тѣ сѫ обожавали горитѣ. За-
да са убѣди сѣкій отъ насъ въ това,
доста да са приелуша къмъ велико-
то ни народно твореніе, т. е. пѣс-
нитѣ ни. Отъ сичко са вижда, че
колкото нашия народъ въ древнитѣ
времена е увардилъ горитѣ, толкова
сега Българитѣ сме небрѣжни къмъ
тѣхъ. Старія Българинъ, ако е виж-
далъ въ горитѣ своето убѣжище, за-
щита и спасеніе, то днешній Бъл-
гаринъ на тѣхъ гледа, като лишно
или боклукъ, който да не му пречи,
той ги гори, унищожаватъ, и за да ги
свършено истреби отъ лицето на
отечеството си сѫ употребени двѣ
срѣдства: козитѣ и огъня. Съ бла-
годареніе на това, днеска скалитѣ на
високитѣ планини лишени отъ гори
служатъ за грозотія. По тѣхъ чело-
вѣкъ вече не може да са държи и
минута, защото студения вѣтъръ ще
го прошерц, дигне и занесе. Политѣ
на планинитѣ дѣто напредъ са у-
красаваха отъ горитѣ, сега са по-
криватъ само отъ драка, благодаря
на козитѣ.

Добъръ е онзи синъ, който умѣе

да онази бациния си имотъ, лошевъ е онзи сина, който растава бациното добро. Дѣдитъ ни оставили въ завѣщаніе богатитъ гори по сичкитъ балкански планини, а ний като ги опустошихме отъ дѣно нашето отечество днеска представлява грозотія и дава необитаеми пустини. Ако е това било до вчера опростено, но отъ днеска за напредъ не е. Онзи, който ни освободи вчера и той ни даде днеска законъ за да са управляваме. Съ волята на народа и името на закона, ний днеска трѣба да сиремъ козитъ и огъня повече за да не ни опустошаватъ и оничтожаватъ нашитъ гори — богатството на цѣлото ни отечество. Да сиремъ, казвамъ, произвола, ще каже да са научимъ да вардимъ уважаваме и почитаме мѣстното и правителственното, тъй сжщо като и своето бацино и майчино.

Който е билъ въ странство въ чужди страни и царства, и въ такива кснто са управляватъ отъ законъ, сато той, вѣрвамъ, тамъ е видѣлъ усойни гори. Само тамъ сж са увардили горитъ отъ огънь и коза, брадва и тѣрнокопъ. Само тамъ, но не у насъ въ България. той може да види дѣветвенни гори. Добри, гжети и усойни гори, България не срѣща вече у своето отечество и не срѣща даже и млади, добръ уварени гори. Горитъ не само че днеска не са ползуватъ отъ уваженіето на България, но не са ползуватъ и отъ неговата грижа.

България, до колкото азъ съмъ можалъ да забѣлжа, той са само грижи, варди и нѣжно и заботливо са обхожда съ своята градина, садъ, лозъ. Даже и въ крайно пужно време, той нема лесно да са рѣши да отсече дърво и за своя потрѣба, но нема да са затрудни и така да отсече и на съсѣда си, людското, общинското, царското, не само че не влиза въ неговото полеченіе и грижа и той ни най-малко не счита за дългъ да варди. На противъ той безъ друго, е готовъ да са въсползува при първій и удобенъ случай. Това азъ мога потвърди съ множество факти. България да не варди общинското, правителственното, мисля че е произлѣзло въ слѣдствие на това, понеже той е ималъ правителство надъ себе си турско което никога не са е грижало не само за благосостояніето на народа ни, но напротивъ то е винаги така дѣйствовало да държи народа ни въ такава бѣдно състояніе и вѣчно въ нужда и крайностъ съ цѣлъ за да не може той да мисли да са освобождава. Ще рече, че турско правителство е било за България зла машина. При таквизм мисли България, вѣрно е гледалъ на сѣкадъ да вреди на своето правителство и въ всичко. Горитъ понеже са счита-

ха на турско правителство, то България е дѣйствувалъ безсѣзнателно да ги истребва. Разбира са, че това понятие е било неправилно и криво.

Като разгледвамъ географическото мѣстоположеніе на другитъ царства, като Русія, Прусія, сѣверо-западната частъ на Австрія, Влашко, които сж повече равни, които, ако би са лишили отъ горитъ за тѣхъ не ще бжде въ ущербъ; но при сичкото това и въ такива са строго вардятъ горитъ отъ огънь, коза, тѣрнокопъ и, реченнитъ страни ако би са лишили отъ горитъ, тѣ би изгубили много благо и отъ плодородіето.

Географическото положеніе на нашето отечество е различно отъ тѣхъ: ний имаме планини които са възвишаватъ отъ морската повърхность повече отъ 12 х. фута, и такива сж отъ едни скали, твърди камъне, тѣзи планини съ своитъ стрѣвинни, дълбоки долини, остри рѣтове, които никакъ не сж удобни за земледѣліе, скотоводство, но тѣ притѣгляватъ влагата на атмосферата, на които върховетъ вѣчно са покриватъ отъ гъста мъгла, като ошарватъ отъ двѣтъ страни на балканскитъ планини съ множество рѣчки и освенъ това още препедро орошаватъ тѣзи рѣчни лѣжи толкова напоени съ влага отъ най-студени и сладки извори. Много то извори България е обязана на планинитъ Забѣлжително е, че преди 50 или 100 год., когато балканскитъ планини сж биле наскитени отъ гъсти усойни гори и такива, като сж давали особена прелесть, та и отъ това България е била много по-изобилна отъ извори, днеска такива са срѣщатъ на сѣкадъ, но рѣдко. Въ онова време, говорятъ столѣтнитъ старци, че и земята ни е била много по-плодородна отъ днеска. Тогава не сж срѣщали такива болести отъ разни епидемій, защото буйнитъ и усойни гори сж пречистели наша въздухъ отъ разнитъ и вредни испаренія, вредни за чловѣка и животнитъ ни. То е явно че ако земнія пласть съхне, та и земята тогава е по-малко плодородна, защото дѣто земята е напоена съ води то и тая земя бива по-плодородна. Тѣзи български вършини лишени отъ гори, ставатъ и безъ полезни, необитаеми за България. Освенъ това че и България, лишена отъ горитъ по балканскитъ планини, въ едно време са лишавана и отъ защита въ случай на неприятелско нашествіе. Исторіята ни оставила доста много истини. Турцитъ първій цѣтъ като покориха България, България са е много крилъ по горитъ и планинитъ. Мхглинъ и Твърдица, Котелъ красноречиво потвърдяватъ тѣзи истини. Студоветъ зимъ ще бждатъ по-силни, а лѣтъ пековетъ по-жарки. Така щото да презимува чловѣкъ такива студени зими, ще му бжде много по-тежко,

по-сжсно, като ще плаща за дърва и топло облѣкло. На сѣкадъ, то е така, то е и у насъ, че почти сичкитъ жители, които живѣятъ по политъ на горитъ, тѣ биватъ най-добритъ дърводѣлци съ своя си дървенъ занаятъ тѣ не само че прехранватъ себе си, своитъ семейства, ами още правятъ съ това голѣма търговія съ други много по-отдалени страни и царства. Днеска, западнитъ губернии на Русія и сичкитъ губернии, чрезъ които протичатъ рѣкитъ Висла, Нерва, Нѣва, Бугъ, Днепра, Волга, Донъ, славатъ толкова лѣсъ, които даватъ голѣмъ доходъ и на много частни лица и самото руско правителство. Австрія съ своитъ Карпатски гори даватъ толкова разнороденъ лѣсъ, щото отъ него славана по Дунава и Прута отъ него пакъ са кара въ Тулча, Варна, Бургасъ и Цариградъ. Едно село и градъ за да са построи, му трѣбува камѣтъ и лѣсъ или удобно срѣдство да ги получава удобно отъ нѣкадъ, щомъ са иматъ тѣзи нѣща незамѣтно ставатъ грамадни кхщя. Ако лѣсоветъ сж нужни за частни хора, то тѣ сж дваждъ по-нужни за правителството, понеже тѣ съставляватъ правителственъ и важентъ имотъ въ сѣко едно отношеніе. Има много имоти, които даватъ най-вигодни доходи, но тѣ много или малко са исчерпаеми. Само горитъ сж онзи имотъ, който никога не са исчерпва и не пресъхва, ако са разумно експлоатирува, но ако не са разумно експлоатирува той скоро са исчерпова и не само че не е доходъ, но и самата земя става негодна къмъ нищо, като не е нива да са оре и сѣе, нито е ливада да са коси, нито цѣтъ гора да са сѣче. (Слѣдва).

ДОПИСКИ.

Кишиневъ, 14 марта.

По желаніето на кишинев. болгар. общество за распространіе на образованіето помежду Българиятъ, била отслужена отъ неговото име въ Вознесенската Бълг. църква отъ протоіерея Стефана Судакевича панахида за о Божѣ починалия Царь Освободителъ на многострадалната България. Освенъ председателя и членовитъ на него общество на панахидата бѣше сичкото населеніе българско, които вознесохъ топлитъ просѣдени молитви къмъ Господа Бога за успокоеніето на святата праведна царска душа, за тогава, който освободи отъ робство България и я придигналъ на животъ и създавъ Княжеството Българско. Дълбоко са нажалихъ отъ словото изрѣчено при панахидата отъ о. прот. Судакевича, слѣдъ което отъ сичкитъ молящи очитъ са насълзихъ.

Слѣдъ свършваніето панахидата членовитъ на българското общество съставихъ и подписахъ адресъ до Негово Император-

ско Величество Государа Александра Александровича, въ което изразих своята велика скръб по въ Бозѣ почившия Царя Освободителя и принесохъ предъ негово Величество Царя Александра III всеподанически поздравление съ Неговото воцарованіе на славния прародителски престолъ.

Государь Императоръ, слѣдъ доклада на Негово Величество този адресъ отъ г. Министра на вътрѣшнитѣ дѣла, височайше съизволивъ да повелѣе да са благодарни кишиневското българско общество за распространение образование между Българитѣ за изразени отъ него въ всеподаничѣния адресъ вѣрноподанически чувства.

Его адреса, който горѣтрѣченното кишиневско българско общество ималъ е щастіе да неспроводи:

Ваше Императорское Величество

Всеимлостивѣйшій Государь!

Всеобъемлющая нынѣ Россію великая скорбь по въ Бозѣ почившемъ Государѣ Императорѣ, павшемъ жертвою святотатственной руки злодѣя-врага, тяжело отзывается въ сердцахъ искони преданныхъ Всероссійскимъ помазанникамъ Болгаръ, при мысли, что въ вѣчность отошелъ отъ злодѣйского смертельного удара Величайшій въ мірѣ Благодѣтель миллионъ народа, Царь Освободитель многострадающей Болгаріи, воскрешенной Его Величествомъ отъ тяжелаго пятивѣкового рабства и призванной Имъ къ политической жизни.

Повергая къ священнымъ стопамъ Вашего Величества чувства глубокой горести по въ Бозѣ почившемъ Государѣ и вознося горячія молитвы ко Всевышнему объ упокоеніи Царственной, Святой души Его, Кишиневское Болгарское общество распространения образования между Болгарами имѣетъ счастье принести Вамъ, Государь, всеподаничѣния поздравленія съ Воцареніемъ на Прародителскомъ Прѣстолѣ, моля Царя Царей о дарованіи Вашему Величеству и всему Царствующему Дому вожделеннаго здравія и долголѣтія на славу и радость Россіи и признательной Вамъ Болгаріи, въ судьбѣ коей Ваше Величество давно принесли теплое участіе и для освобожденія коей отъ рабства Вы, Государь, вмѣстѣ съ блаженной памяти Августѣйшимъ Родителемъ Вашимъ перенесли всѣ трудности минувшей знаменательной войны.

Ваше Императорское Величества вѣрно подданичѣние. (Слѣд. подп.)

Х.-Пазарджикъ, 6 Априль 1881.

Г-не Редакторе!

Учитель и Управитель. (Разговоръ).

Въ Подѣля на 5-й того, като бѣхъ въ кафенето, което е срещу правителственния домъ, видѣхъ учителя Георгъ К. Замфировъ че носеше въ ржѣтъ си вѣстникъ, разговарящъ са съ единъ свѣстникъ, влѣзъха въ кафето. Учителя даде на свѣстника да чете в. „Зорница“ а той самъ зе да чете в. „Българинъ“. Но учителя като настоятелъ на в. „Свободна България“, имаше при себѣ си нѣкой и другъ листъ които бѣха сложени на масата. Въ този вѣстникъ имаше потвърденіето, отъ страна на гражданитѣ, съ 47 подписа, за истинността на сичко писано за началника въ вѣстникитѣ.

Въ това време, влиза околийския началникъ развълнуванъ сърдечно, който захвана съ г-на учителя слѣдующата препирня:

Началника. Какъ е? четете ли тѣзи пачавра?

Уч. Каква пачавра? моля ви, обяснете ми са по ясно, да узная какво ма питате.

Н. „Свободната“.

Уч. „Е, разумѣхъ, че думата ви е за в. „Свободна България“, но моля ви, какво искате да кажете съ този си въпросъ и да наричате вѣстникитѣ пачавра?

Н. „Казвамъ ви: че този вѣстникъ е пачавра, Редактора, дописникитѣ и читателитѣ му съ М...“

Уч. „Тогавъ и вий влизате подъ сжшата категория.“

Н. „Защо?“

Уч. Защото, предната недѣля, съ молба зехте отъ мене единъ листъ да го прочетете; разумѣва са, че иднесь сте го чели, и сте узнали относително за вази, що са е писало въ него.

Н. Азъ ви казвамъ, че е пачавра, защото Министерството не обръща никакъ внимание на писаното въ него.

Уч. И то не е моя работа, тя остава да са рѣши между Министерството и гражданитѣ.

Н. Ази зная редактора му, що е за стока още отъ Правдѣя.

Уч. Дѣто ше каже, и той ви познава. Но моля ви: кое ви прави да говорите така нападателно противъ редактора, дописникитѣ и читателитѣ на този вѣстникъ?

Н. Защото са занимава да пише нищо и никакви работи.

Уч. Да, разумѣва са, като що е описалъ дѣлата ви.

Н. То сичко е лъжа.

Уч. Кога е така, що го не опровергайте?

Н. Нѣмамъ време да отговарямъ на такава пачавра.

Уч. Тогавъ, приежете, за цѣла истинна, сичко писано за вази.

Н. Не, това е невъзможно.

Уч. Е, добръ; това го бари знаеме, и не е нѣщо да са прикрие, думата ми е, за училището въ селото Семизъ-Алж. Вий не ли бѣхте, който отидохте та нападнахте селенитѣ, и имъ запретихте граденіето на училището имъ, като казахте на турцитѣ: въ това сжшо време, да направятъ зидовѣтъ съ земята заедно. Но тѣ излѣзаха отъ вази по хитри, че не ви изпълниха заповѣдта. Нѣмахте ли въ главата си толкова благоразуміе, да приведете въ съгласіе тѣзи двѣтъ споряще са страни, съ отеческитѣ си въѣти? а на противъ сте ги настроили, страстно едни на противъ други.

Н. Знаешъ ли, по коя причина са запрѣтава правяніето на училището?

Уч. За това не съмъ компетентъ да зная; зная само, чрезъ дописката, просто за каприцѣта на единъ двама турци, които не желаели да бжде училището до хармана имъ близо.

Н. Не за това, но защото носѣха отъ тѣхнитѣ вѣти гробища камъни.

Уч. И то не ви прави честь, защото само турското правителство е заповѣдало тукъ въ града ни, принасяніето камънитѣ на такивато гробища и употрѣбяваніето имъ, за постилање на градскитѣ улици. За прихѣръ днесъ имаме направенитѣ гробища за градска градина. А селенитѣ днесъ

съ принасяніето на 4—5 кола камъни отъ незапомнени гробища, и употрѣбеніето имъ въ общеполезно и свято дѣло; споредъ вази нанесохъ на себѣ си смъртенъ и непростимъ грѣхъ, и този грѣхъ е станалъ причина да имъ са запрети правяніето на училището имъ и спираніето на напредѣка въ селото имъ. Ази мисля, че шеде да бжде по-добръ да запретихте вече употрѣбеніето на тѣзи камъни, и имъ позволахте слѣдваніето на това имъ свято дѣло, което селенитѣ на радо сърдце щѣха да изпълнятъ.

Н. Ний немаме нужда отъ такива училища.

Уч. Дѣто ше кажете, че и министерството ни не знае шо прави.

Н. Защо?

Уч. Защото вий казвате: че немаме нужда отъ подобни училища; то министерството, отпуша кредитъ за правяніето подобни училища по селата, за което и ний Пазарджикитѣ има крайно да му благодаримъ за подаренитѣ му 2000 фр. за направяніето въ града ни едно дѣвическо училище.

Н. Пригласи.

Уч. Г-не началниче! моля ви кажете ми кой турченъ желае нашето добро? разумѣва са никой Това не само Българитѣ, но даже и цѣлія свѣтъ го знае; заради това, ако речемъ да са водамъ подиръ тѣхнитѣ такива нищожни и нищо и никакви оплакванія, то не училища и черкви ше можемъ да си соградимъ, (които ги разориха во войната), но даже и никакъ нѣма да напреднемъ, защото не ни са додрожелатели на напредѣка. За това вече неше фактове!.

Н. Че не са малки оплакванія тѣ.

Уч. Да оставимъ сичко това на страна; но да додимъ на това, на което бѣхмъ сички очевидци.

На 19 Февруарія вечерта не ли вий поставихте стража на пжтнитѣ врата на правителственния домъ, за да не пуца гражданитѣ да влизатъ?

Н. Азъ нѣмамъ време, на свое иждивеніе да храня хората.

Уч. Азъ зная, че уговореніето бѣше за смѣтката на градската каса; но както и да е не трѣбаше ли поне предварително да са предизвѣстѣне на гражданитѣ, които нѣмаше да идватъ и да са излагатъ съ фамилийтѣ си на щиковѣтъ.

Н. Ази нѣмамъ заповѣдъ да публикувамъ подобни обявленія.

Уч. Разбира са, не ше да имате заповѣдъ и да поставяте стража.

Н. Ако бѣхъ ги пустналъ, послѣ кой щѣше да отговаря, ако са изгубѣше нѣщо?

Уч. Подобно нѣщо до сега не са е случвало, за това вѣрвамъ, че и сега нѣмаше да са случи; защото по това време, сичко бива прибрано въ архивитѣ и куфаритѣ да висятъ на вратата.

За подобни нѣща не съ отговаряли предшественникитѣ ви, които съ допушали входа до степенъ за сѣкій който пожелае да влезе, сжщо и вий нѣмаше за шо да отговаряте.

Н. Азъ на стражата не казахъ да обръща щикъ.

Уч. То той е стража, за да изпълни длъжността си, той ще употрѣби щикъ на онѣзи, които влизатъ отъ опредѣденото мѣсто на вхѣръ.

Наконецъ некаме да ви кажа: че събій управителъ, който излиза отъ границата на длъжността си, и са мѣси тамъ дѣто му не е работа, а своята си оставя неесвършена, и върше безрассѣдни и противонародни работи, то той събога ще бѣде преслѣдуванъ и призрѣнъ отъ народа. Такъва който става причина самъ на себѣ си, да го мрази народа, и да му публикува недобритѣ дѣла, не трѣба на никого друго да са сърди, освѣнъ самъ на себѣ си; защото не му е другій никой кривъ. Прочее да глѣда да са поправи, за което му препоръчвамъ, понеже да чете притчѣтъ Соломонови, въ които премѣдрій Соломонъ, прави сравненіе на мѣдрія съ безумія, и ни препоръчва премудростта, съ която да бѣдемъ нераздѣлими; защото иначе безъ нея нищо не струваме.

Слѣдъ това са прекъсна разговора и надалѣка си отиде.

Азъ съдяхъ на вѣлкашната страна на прозореца, която е къмъ градината и слушахъ този разговоръ: когото желая да публикувате, за да отехди публиката, кой отъ двамата си е въ правото.

Сжція този день вечерта са научихъ, че Мировій сѣдія отишелъ този дець съ единъ още гражданъ и сполучили да обѣстатъ и двѣтъ страни въ това село, и подписаха помирителенъ протоколъ, и училището захранали да го работятъ.

Пріятельтъ ви: О. К. П.

Отъ Редак. — Изъ настоящія разговоръ на учителя съ управителя въ Х. О. Пазарджикъ драгитѣ ни читатели ще благоволятъ да видятъ, че учителя въ нея са воде съ подобающа пристойность и учтивость, която подобава на неговото званіе, като учителъ, възпитателъ на младото брехко юношество. У Пазарджикскій учителъ ний виждами онѣзи учители, съ които са гордѣше нашия народъ до освобожденіето си; представителъ, проновѣдникъ и защитникъ на народността, езика и нравственността на народа ни. Такива учители сж биле величіето, славата и гордостта за насъ Българе до войната, но живъ е господъ и запапрѣдъ. Даше Богъ ясно небе презъ което ще огрѣе ясното слънце за нашата бѣднина. —

Работницѣтъ на в. „Работникъ.“

(Ишкитѣ на ишчибашията.)

Думата работникъ у насъ ще каже ишчия, гондѣлюкия, надничаръ, който излѣзва на пазаря сѣка заранъ въ работни дни и са подкупува съ чекише-чекише пазарлъкъ, съ публично наддаване и варъ заиръ-горъ отъ сѣкой богатъ и имущественъ гражданинъ — чорбаджія на мюлка си и мюлка-сайбѣ, за да му хвърля буклука и нечистотинѣтъ изъ двора, да му очеше магарето и доръ да му разведе болнавото собаче по пѣтя. . . На подобни работи са пригласяватъ най-некадърнитѣ работници, които Българитѣ ги наричатъ често и нехра-

нимайковци и общественни пакостници по това, че тѣ не сж можле въ земледѣлческа България отъ дѣнность само да станатъ мюлка-сайби, че отъ распуштнатія си животъ тѣ сж си пражосали, излапали и испили бащино и майчино. Но има два вида работници:

1). Единія сж онитни земледѣлци, занаятчи и т. д. които, като отбиратъ добръ отъ работата си, свършватъ скоро свонѣтъ собствени работи, и въ празнитѣ си дни отиватъ да работятъ сжщата работа (копанъ, оранъ, жетва, гроздоберъ и т. д.) съ пари при онѣзи, които иматъ нужда и пари, за да си улучинатъ економическото състояние и да не паднатъ въ скудость отъ праздность. Това са казва раздѣленіе труда. Тоя видъ работници сж въобще хора добросъдѣстни, честни, почтени, нравствени и ийстовни (економисти) въ всичко, както въ своя, така и въ чужда полза. Тѣ сж именно полѣзнитѣ граждани и членове на държавата въ общія економическій потикъ къмъ общето държавно цѣло убогатаване и усъвършенствование на българството. Тѣ изработватъ по-вече работна на нанимателя, отъ колкото сж получили гондѣлюкъ. Тѣ сж производителни работници.

2). Вторія видъ работници сж всички онѣзи лица, които, на обѣкло и лицѣ, сж подозрителни, страшни и пакостни; тѣ не сж производители, а разрушители, потребители и тяжесть на онова общество, въ което са намѣрватъ; защото тѣ изѣдатъ, испиватъ по-много, отъ колкото сж изработили ежедневно, и развалятъ, унищожаватъ толкова много въ единъ день, една минута, колкото не сж въ състояние да произведатъ въ цѣлія си животъ! Тѣ са събиратъ по кърчимѣтъ, тържищата и всѣкъ сѣ, гдѣто могатъ да подушатъ нѣкоя плячка (яма), да пиятъ и са веселятъ на чужда смѣтка. Най-послѣ тѣ са унижаватъ да ходятъ и да просятъ и да са подкупуватъ за орудіе на изпълненіе най-гнусни, безбожни, безчеловѣчни и безнравствени дѣлїи: янѣседжилжѣ, поджигателство, царевубійство, грабелъ, държавокжтурничество, богохуство и т. д. сж тѣхнитѣ крайни въ нужное время занятія. По цѣли дни ги виждатъ, че мандахаратъ кража по пѣцѣтъ, прозяватъ са въ канцеляритѣ и седиратъ да излѣстятъ нѣкого. Ако по нужда ги пазари нѣкой да му очистятъ буклука изъ двора, ще ги видишъ че са прозяватъ, и само лахасватъ да съпикасятъ какъ са отварятъ вратата на домовладѣката, за да могатъ да съставятъ шайба за обиръ и кданіе. Тѣ не свършватъ на нанимателя си нито заодка работа; ядѣтъ хлѣба даромъ и еше глѣдатъ да отераднатъ нѣщо отъ чорбаджійскія дворъ, или въобще да му направятъ нѣкоя чувствителна и не-исправна пакость. Тѣ сж зависливи, и по нѣкога горди не само за награда, но и за пакость опростаяватъ имота и живота на съсѣда си, който благоденствова отъ труда си и редовнїя си животъ. Ето за какво подобни нехранимайковци ги прѣсѣлѣва обществото и ги дава въ рѣцѣтъ на правосѣдїето, като пакостници и неблагонадѣждни граждани. Правосѣдїето ги обковава въ бокаги, турва ги въ задани, гдѣто ги храни държавата и не ги испуца да са хранятъ отъ гърба на чорбаджїи и мюлкасайби. Та-

квизи хора и въ училище да ги настанѣшъ, и тамъ тѣ ще произведѣтъ бунтъ и ще развратятъ възпитателната дисциплина. Пази боже, ако подобни нехранимайковци станѣтъ учители, чиновници, сѣдници и адвокати. Обществото еше повече ще са намѣрва въ опасность, ако подобни нехранимайковци станѣтъ публицисти и тѣхнитѣ органи ако са подѣржатъ отъ държавни и общественни пари. Тогива за имотнитѣ и честни граждани нѣма да има спокойна конституціонна минута за наслаждение отъ свободата, заради която сж давали и потребнитѣ жертви съобразно съ врѣмѣто и обстоятелствата, които сж ги окружавали.

Отъ тая втора категория — пасмина — сж и ишкитѣ на ишчибашията, т. е. работницѣтъ на в. „Работникъ“ и кружокъ лженародната партія.

Демократъ чорбаджія.

НИХИЛИТСТВОТО

Въ в. „Работникъ“ бр. 20 са появи едно оригинално пустоловїе върху извѣстїи нашѣ юристъ г-на Оджакова, когото обвиняватъ ужъ той са канялъ да проповѣдува народу сѣщо nihilититѣ теории и да раскаже нѣщо-си върху nihilититѣ, нехранимайковци въ Русїя и тѣхнитѣ слепо-подражатели въ България. Отъ това са разбира, че г. Оджаковъ не е nihilито-подражателъ. П, като чловѣкъ съ серіозно и положително научно образование по правовѣденіето, специалистъ по обичното юго-славянско и българско право, че той, г. Оджаковъ, не само че несподѣля утопитѣ на лицѣмъ-чародѣитѣ да ла йла ми въ в. „Работникъ“, но, като заетъ съ своята специалность по правовѣденіето сждебна практика той, казвами, не ще да има врѣмѣ да обикали бах-венетата за послѣдователи, които да ги подучва да изгонватъ царевубійцитѣ, държавокжтурницѣтъ и всички онѣзи nihilити, които сж накапали на гърба народенъ, като гарга, за да му калватъ лютитѣ рани, които, шомъ-тугу ги бѣше исцѣлилъ Блаженѣйшей памати, Великій Царь-Освободителъ Александръ II, Всеславянски благодѣтель и отецъ, слѣдъ мъченическата смѣртъ на когото и напѣтѣ nihilити-нехранимайковци повиляхъ отъ шакнѣто бѣсновеніе и крачмарско самообладаніе. Въпросѣтъ туъ не е за личността на заслужнїя г. Оджаковъ, патриотизмѣтъ и честността на когото, е всѣмъ извѣстни, — не, туъ е въпроса за дѣла, който владѣе въ бѣлѣжката на в. „Работникъ“. Изъ нея бѣлѣжка са проявява явното бѣсновеніе на неученитѣ и недоучени шущен, които сж дигнали глава да распространяватъ одобрителни отзивы върху nihilититѣ теории, въ които ужъ чрѣвъ убійството на напѣтѣ родни славянски царе, ишѣло да цѣфне славянството въ Русїя и у насъ!

Славянската исторія ни учи, че въобще Славянитѣ не сж показвали способности за държавенъ и господарственъ животъ: „и воста родъ на родъ, единого вожда не почитаху убо“. Понѣ така говорятъ нѣмцитѣ, че Славянитѣ сж си избрали се чужденци за царе! Не е чудно, щото у nihilититѣ

да има тая наследствена болест — към царевубийство, или своятъ кръвни вожди, което, вървами, искусствено да са заразява отъ други славянски народъ, политически страни. До колко е полезно царевубийството за младенческия славянски народъ, това нѣма го предвидятъ великитъ историци. Ний ще кажемъ, че славянскитъ нихилити сѫ подкупени и искусствено настокласани лодета отъ чуждестранцитъ, които искатъ да побъркатъ историческия ходъ на славянското величие за въ полза на латинската, английско-саксонска и германска раси. Знаете ли го въ това, българскитъ нихилити? Всѣкий онѣй, който подучава чадото на богатия баща въ отцеубийство, съ цѣль ухъ мотото чадото да му присвои паритѣ, той, казвами, не мисли за доброто на отцеубица синъ; не — той — подустигатъ глѣда само да ся воспользува отъ чуждото богатство, като не послѣ прѣдаде убиеца синъ на правосъдіето. Така именно мислятъ и нашитъ нихилити, които сѫ сторили ниетъ да черпятъ и преслѣдватъ оѣзи честни грузенници и заслужени безкористни родолюбци по народното освобождение, които не сподѣлятъ, а осждадатъ теоритѣ и лудешки утопїи на нихилититѣ убоги умомъ! Цѣльта на нашитъ шапкати и ѡсвующи са нихилити е, да нѣма въ България нито университети, нито университетанти, които са би надигло да ръководятъ безкористно милия имъ народецъ (!) къмъ общечеловѣческото усъвършенствование по една ужъ безопасна, тиха, мирна и напредничава демократическо-прогресивна пътека; основана на умственното и економическо съвременно положение на княжеството. Младитъ държави и народи не са тласкатъ въ утопїи и вихрави илюзии, които така лесно са приграбятъ отъ нашитъ нехранимайвци! Истената е известна, че г. Оджакѡвъ и ему подобни, не могатъ да бждатъ тѣрими въ княжеството отъ избѣянитъ сѣрибчи на в. „Работникъ“ и отъ дайламитъ високочастници недоуки.

Това са обяснява отъ твърдѣ явнѣй утилитаризмъ, който е облелъ вихравитѣ некадѣрни нихилити? Оджакѡвъ и ему подобни стоятъ толкова високо морално и научно съ кружочаритѣ на в. „Работникъ“, колкото университетитѣ са възвизнаватъ надъ вонещитѣ медресе-текеи, въ които сѫ сѫтитѣ на в. „Работникъ“ сѫ подкласка на гнѣдното вѣсточно византийско-турско пудрословіе, шейретско умоистущение! и шейретско братолюбие! Удивявами са, какъ подобни шущени си позволяватъ да обсждаатъ нихилистически утопїи и сждебно-празни теорїи. За да критикува нѣкой познаниѣта на юриста, той трѣба да е юристъ, а не истиренъ изъ семинаріята келавъ и шувавъ некадѣрникъ, който са го избѣбли за ѡшкавитѣ уши изъ учебнитѣ стаи, а да не заразява златнитѣ храмове на славянскитъ музи. Г. Оджакѡва не са го изгонили музитѣ, а васъ — нихилитѣ — сѫ изгнотружали изъ одескитѣ, кїевски, ниголаевскитѣ, бѣлградски и нѣмски първоначална училища и семинари. Сѣкій знае глуката „Независимостъ“, че г. Оджакѡвъ закончилъ юридическия факултетъ съ отличие, като любимецъ на музитѣ. Това са

казва и съ това, че той е членъ на юридическото при одескій университетъ общество, въ което сѫмѡ отличнитъ юристи са приемватъ за членове. Не са ли разбира, че нашитѣ нихилити не могатъ да търнятъ високообразованитѣ Българи въ България единствено отъ завистъ и боязнь отъ конкуренция? Не мислимъ, г. Оджакѡвъ и ему подобни, биха са впуснали въ конкуренция съ невѣжественитѣ уличари медресе софталаръ кружочари на вѣст. „Работникъ“, защото челоуѣкъ съ университетско образование вредомъ ще намѣри гостеприемство, както и трудолюбивѣй дѣятеленъ коначъ и шивачъ работникъ. Само работницитѣ на в. „Работникъ“ съ своето отъ трѣстъ, гарги и орли перо биха измрѣли отъ гладъ, ако Великия Царь-Освободителъ не бѣше потѣгилъ мечъ освобождения България. И сега тѣзи работници сѫ си турили за девиза, че безъ борба нема животь, т. е. безъ царевубийство и гонение сѣршо учени, богати и честни, нема въ България животь за работници мѣршани и убогѣй умомъ, голаци лениви и безхарактерни (съ лошо домашно възпитание).

* * *

Да ни извинятъ читателитѣ, дѣто ний тукъ казвами изрично за г. Оджакѡва. Ний сѫ думата г. Оджакѡвъ искахи да одицетворимъ истенски образованитѣ наши български синове, които така безпощадно са гонятъ отъ нихилититѣ и отъ многѣи днешното владѣюще ужъ народно чиновничество. В. „Работникъ“ е възлѣ името на г. Оджакѡва само за предлогъ, да си излѣе яростъта върху ученитѣ Българи, които не искатъ да бждатъ нито нихилити, нито буйни либералци, за да може днешното министерство да ги употребява яко орудіе че да са похвали предъ Европа съ свои образовани дѣатели единомишленци. Това е то, дѣто иностранцитѣ не уважаватъ българското либералство; защото между либерални министри, високи началници, предсѣдатели и прокурори, нема онитни нито юристи, нито камералисти, нито историци, нито даже отлични гимназисти, освенъ нѣколко смахнати егонисти! Всички учени университетанти сѫ или въ лагера на оппозицията или си гледатъ науката. Разбира са, че сѫ смѣшни онѣзи предсѣдатели, подпредсѣдатели и прокурори, които сѫ излѣзли отъ IV-ро класнитѣ земледѣчески австрийски училища и сѫ станали пожелание, нужда или принуждение правосъдници. Единъ селскѣй бахчиванджѣ не само че е по-добъръ земледѣлецъ, но, като земледѣлецъ, той би можалъ да бжде и поопитенъ сѣдниѣкъ и защитниѣкъ на частнитѣ интереси отъ онѣзи нѣкои, които въ училище сѫ учили какъ са сѣе лукъ и ряпа а нигдѣ не сѫ виждали, нито сѫ испитвали до колко е мило имуществото ономува който го има; защото има сѣди безимущественни, които не могатъ да иматъ вроденото чувство за мило и драго, освенъ кокаламство, тшеславїе и мшение! Работницитѣ на в. „Работникъ“ сѫ фурда отъ испитдени некадѣрни ученици и празношатци са волни посѣтители отъ нѣкои чехско-хърватски-сърбски плугарски и препагански, езуитски училища. Знаемъ ми

каква възпитателна система има за славянитѣ въ Австрія: *divida et impera* въ основнитѣ училища. Вѣнтъ отъ тѣя училища сѫ излѣзнали недоучки които кодедучатъ и систематически гонятъ рускитѣ учени Българи, като непреставатъ да ги наричатъ чужденци, руски шпиони кавалеристи на ордени съ цѣль да настроятъ Австрія да земе мѣрки за да искорени руското влїяние въ България.

Всѣкий, който поглѣдне въ лицето на работницитѣ на в. „Работникъ“, той ще сѫ убѣди физиологически и френологически, че тѣ сѫ разсѣено и наджхано сѣме отъ прочутото търновско арбанастѣ, въ което никога не е имало чистъ славяно-българскѣй елементъ. Първитѣ родове въ Арбанастѣ и тѣхното имъ разсѣяно мїрово потѣкло, сѫ биле винаги онѣзи византийски изверги цинцари, които са тласкали българскитѣ царѣ въ обятїята на Византия и Турция, като сѫ отравяли и убивали българскитѣ царѣ и боляри-чорбаджѣи, за да си прочистятъ узурпатарското царствено мѣсто по кръвта на българскѣй народъ. Работницитѣ сѫ прошило Арбанашко, гдѣто и до сега грѣко-цинцаризмъ сѫ мѣки са преодолява отъ българизма. Ето защо цинцаритѣ работници не могатъ да са обългарятъ по кръвь и партизанство. Наслѣдственїя византизмъ явно вилїе у тѣхъ. А що е византизмъ, ми знаемъ твърдѣ добръ отъ византийската исторїя и черковната имъ ерархїя: партизанитѣ винаги сѫ са показвали лицемѣрно за народни, подкупвали сѫ толпата (лаосъ) и гагаузитѣ цинцаритѣ, кабанитѣ по цареградскитѣ улици за да свалятъ царѣтѣ, да заграбватъ имотнитѣ и да станатъ чиновници, като даватъ пѣленъ произволъ на лаосъ, толпата, да безчинствова по улицитѣ, да граби и безчести домоветѣ на богатитѣ търговци. Ето г-да, изъ Византия нихилизма са пренесѣ въ Арбанастѣ, а отъ Арбанастѣ въ кружока на лѣжливата народна партїя „за милия народецъ“ и при работницитѣ. Че това е така, научава ни исторїята; прочетете я и виждете, колко злини е направилъ арбанашкѣй византизмъ во време оно на българското Крумово, Симеоново и Асеново царство, и колко злини е той направилъ и въ сѣсѣдна Румѣния и Бессарабія, слѣдъ като го изгониха Турцитѣ изъ Арбанастѣ, че са натрапи на влашкитѣ и бесарабски Румѣни и Славяни. Чокѡизма е и арбанашкѣй византизмъ! Къмъ това са стрѣматъ нинѣ гърчолята бивши арбанашки цинцари по България, да произведатъ чокѡизмъ, да разорятъ чорбаджитѣ, че послѣ тѣ да чокѡйствуватъ. Че това е така, то са засвидѣтелствова отъ очитѣ и липата на работницитѣ работникови. Виждете ги, тѣ сѫ черни цигано-цинцаро-образни съ очи разбойнически, или съ червени брадички, чисто происхождение отъ юдикото коляно (Ерусалимски граждѣне), или пѣжъ дебеливрати гагаузи, които никога не сѫ биле вѣрни на българството, начина отъ Волжитѣ български царства и по сїе време въ Бессарабія, Добруджа и другагдѣ! Чиститѣ Българи не сѫ партизани, тѣ сѫ глѣдатъ работата и са почесватъ въ тѣла. Време е да са взематъ примирителни и у-

споконтелни мърки сръщо чернообразнитѣ търхави и вихрави нѣколко глави въ България. Конто, като не могатъ да бждатъ чисто-славянска кръвь, тѣ само бъркатъ и заразяватъ работническия ни духъ. Ако вземемъ Дриновата теорія че Българитѣ не сж славяни, но татари, гагаузи и цинцари, то тогава ній ще додемъ къмъ историческо заключение, че днешнитѣ нѣколко самоуправственици сж своята батіева ордія, понеже сж чернообразни, а не русообразни, то тѣ сж отъ татарско, гагаузско и цинцарско происхождение: ergo не сж славяни. Но понеже Българитѣ сж руси славяни, то ще каже че нѣкои подобни властници, не сж българска жица. Въ тагъвъ случай народната ужъ партія (не народа) са води отъ нѣколко не чисто-кръвни Българи! Вглѣдайте са, г-да, въ физиономитѣ и разсчете физиологически и вий ще са убѣдите, че низилитѣ, които днесъ върлуватъ въ България не сж чисто-кръвно българско происхождение, а сж чужденци: румелиоти турско-подданни, бессарабени, влашко и руско-подданни, сърбо-подданни и т. д. людетъ, които, по Дарвиновата теорія, сж откъснати отъ мѣсторожденіето си по това, защото не сж може да бждатъ търпими и асимилирани въ оній кругъ, дѣто ги знаатъ за безпорядочни и общественни катурници. България както на добритѣ, така и тѣмъ показва конституціонно гостоприемство, убѣжище, даде имъ тѣсти служби, а тѣ не благодарници, захванаха да гонятъ мѣстнитѣ богати, честни учени Българи, като са присѣдиниха мисленно, а не дѣломъ, къмъ рускитѣ революціонери и всѣки държаво-катурници.

Туземецъ — Откровенній.

РАЗНИ.

Снощи пристигна една депутация Българи отъ Таврическата губернія, които ще търсятъ мѣста да са преселяватъ въ България. —

Въ село Трупчоларъ, Казаутска околія е открита каменна соль отъ сваш, Никола Нидѣлкова родомъ отъ Котелъ. Святиня му предъ Сръбско-Турската война е билъ тука священникъ въ онова време нѣколко турци зели да копаятъ кладенецъ и на 7 сажени намѣсто вода раскопали соль отъ камъкъ и като си зель сѣкій по една кола заровили кладенеца. Святиня му това мѣсто, кладенеца и пмената на хората, числото и годината записалъ въ трѣбника си. Сега, като са освободи България, той за това нѣщо съобщилъ на министерството, което презъ Априлія

са распоредило да са открие кладенеца.

Варна. Градскій свѣтъ вчера разпска тука за откупувачіето на тѣзи мѣста и лозя надъ морето, дѣто Негово Височество пожела да си направилъ лѣтень дворецъ съ градина. Единъ отъ числото на онѣзи лица, които не са съгласятъ съ опредѣлената плата е Хаджи Карамфиловъ, които има 18 дюлюма. Х Карамфилъ каза на Градскій свѣтъ, че нѣма земя за проданъ, но ако му дадатъ 2000 т. л. само тогава можн да продаде или на мѣсто 18 дюлюма ако му даде Градскія свѣтъ 36 дюлюма отъ тѣзи земя, дѣто е помѣжду табята и градината т. е. тѣзи земя, дѣто града предполага да распродава и обстрои за да са направн нова махала. Заявленіето на Х. Карамфиловича е до толкова нахално, колкото диво и безсовѣстно. Таково трѣбованіе може само единъ дивъ безобразенъ гагаузинъ да направи, и той трѣба да е отъ народната партія?!...

Къмъ „Наставникъ“ отъ 11 Марта.

Редакціята или, подобрь, редакторътъ на еженедѣлния листъ „Наставникъ“, г-нъ Божиъ Райновъ, бившій учитель въ тукашната реалка, отчисленъ съ указъ отъ 31 Марта, въ 10-й брой на този листъ дава едно „необходимо разясненіе“, по поводъ на онова що бѣхме писали въ 7-я брой на „Своб. България“, а именно: че „днешнитѣ министръ на просвѣщеніето нарежда по държавнитѣ училища въ Княжеството за учители такъва лица, отъ които едни сж недоучени, други сж опасни начала, тѣи шото едниѣ и другитѣ не сж достойни да носятъ званіето учители.“

Въ разясненіето си той са опира именно на това, че ній сме биле докачили и тѣи униженото въ народа учителско тѣло, и пита: кон учители биле сж опасни идеи, които сж намѣрили почва у насъ? И подмѣта още, че неказаното отъ насъ въ 7-я брой на листа ни „происхожда отъ частни калрици.“

Относително недоученитѣ учители, той е единътъ, което гѣсно узнахме, защото г. Райновъ билъ свършилъ до четвъртій класъ въ една руска семинарія и сега, слѣдъ отчисленіето си, заминалъ е за Ексь (въ Фравція), дѣто билъ намѣренъ нѣщо да учи, за да са доучи.

За другитѣ учители — сж опасни начала, по свѣдѣніята които имаме отъ дирекціята на варненската реалка, оказва са пакъ той единъ и другарътъ му Ив. Мавровъ — другій, за туй сж отчислени и двамата отъ длъжностъ, която недостойно занимавали. Ній знаяхме това за послѣднія, който съ време е намъ познатъ, а у Райнова по-напредъ немахме ни най-малко сумиѣне, за туй и въ 9-й брой на „Своб. България“ ній бѣхме са отзивале тѣи, както той не е заслужвала: защото директорътъ Пенчовъ съ инспектора Стояновъ сж тука да потвърдятъ това — че и Райновъ е сумишленіиъ на Маврова въ нихилизма, за който послѣднитѣ е преслѣдованъ отъ Русія, както казахме по-горѣ въ отговора си на „Независимостъ.“

Отъ сичко това нека да видятъ читате-

литѣ на „Наставникъ“ и на „Своб. България“, че нійнизакъ не сме докачили въ-обще учителското тѣло, както казва писателчето на „необходимото разясненіе“ въ „Наставникъ“ отъ 11 Марта; напротивъ, изъ уваженіе къмъ това тѣло, ній бѣхме писали онѣзи редове въ листа си. Но г-нъ Райновъ съ драія свой компаньонъ сж зели това за доказаніе на себе си отъ наша страна, — и тогавъ твърдѣ са характеризиратъ сами, сторѣтъ пословица: *гузно негонено бѣга!*

Въ заключеніе ній ще молимъ почтенния редакторъ на в. „България“ да прочете и да земне въ вниманіе отъ горнитѣ наши редове, кога има да опубликува статьи въ защита на отчисленитѣ учители като горѣозначенитѣ двама, отъ Х илч отъ У и Z подписани — се едно. *Ред.*

По причина на многото натрупанъ материалъ, редакціята на „Своб. България“ остава и тѣя пакъ наобваровдвани много дописки изъ разни мѣста на княжеството, тѣи както и отговора къмъ Н. Попова, прозванъ *кикирѣки* отъ варнен. интеллигенція, а ній имаме причина да го назовемъ рефекторъ — поправитель, подновитель, защото онъ самъ иска да мине между работницитѣ на в. „Работникъ“. — Думата рефераторъ въ послѣдн. брой (12) е печатна погрѣшка вм. рефекторъ и рефлекторъ т. е. человекъ безличень, което ній въ отговора си ще докажемъ.

Ред.

ЯВНА БЛАГОДАРНОСТЪ.

Учителскій свѣтъ въ Ловечъ, счита за дължностъ, явно да благодаря на отличния патриотичнъ госп. В. Караканоскій, за добрината, която има да подариедно годишнѣ течение отъ вѣстникъ „Свободна България“ за училищата въ Ловечъ.

За учит. свѣтъ

Дѣловод. Конст. Радевъ.

III. К. Патрикѣвъ подарява еднѣ течение отъ шесть мѣсеца на „Своб. България“ на Варненскій затворъ въ знагъ високочитаніе къмъ мъченическата смрътъ на Императора Александра II и Освободителя на България.

Примѣра на г-на Патрикѣва въ това е единъ отъ выдающитѣ, желателно бихъ би той да намѣреше подражаніе въ благороднитѣ срдцеболни и Христіански срдца въ нашитѣ признателни българи. —

„Наставникъ“ за учители и родители вѣстникъ, който са издава отъ старія Блѣсковъ въ Варна за напредъ ще излѣгва на двѣтъ недѣли единъ лжтъ.

Този полезенъ въспитателнъ вѣстникъ е одобренъ отъ министерството, то на Народното Просвѣщеніе за училищата. Желателно би било да са распространеше повечкото по селата и въ градоветѣ. Въ него ще намѣри храна нравственна не само ученика, но той ще послужи за добръ свѣтъ на родителитѣ и учителитѣ, като премина сега подъ непосредственото управленіе на дѣда Блѣскова при нови сътрудници. — *Ред.*